

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 maja 2023 r.,
zażalenia obrońcy z urzędu oskarżonego **D. A.**
na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt II KZ 20/23,
w przedmiocie rozpoznania zażalenia obrońcy oskarżonego na postanowienie o
zastosowaniu tymczasowego aresztowania i wniosku o zasądzenie kosztów obrony
z urzędu w postępowaniu zażaleniowym,

p o s t a n o w i ł:

**na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 426 § 1 k.p.k.
pozostawić zażalenie bez rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 15 lutego 2023 r., w sprawie II KK 57/22, po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę z urzędu oskarżonego D. A. - adw. P. K. - uchylił zaskarżony wyrok S. A. w W. i przekazał temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Jednocześnie Sąd Najwyższy orzekł o przyznaniu obrońcy z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Bezpośrednio po wydaniu wymienionego wyroku Sąd Najwyższy postanowił zastosować wobec oskarżonego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, od dnia 15 lutego 2023 r., godz. 13:45, do dnia 16 maja 2023 r., godz. 13:45.

Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca oskarżonego. Na posiedzeniu w przedmiocie rozpoznania tego zażalenia wniósł o zasądzenie kosztów

nieopłaconych kosztów obrony z urzędu w postępowaniu zażaleniowym. Postanowieniem z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt II KZ 20/23, Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie oraz nie uwzględnił wniosku obrońcy o zasądzenie kosztów obrony z urzędu. Uzasadniając to ostatnie rozstrzygnięcie Sąd Najwyższy wskazał, że obrońca nie został ustanowiony celem świadczenia pomocy prawnej z urzędu w ramach incydentalnego postępowania aresztowego, a do obrony w postępowaniu głównym, w tym kasacyjnym i około kasacyjnym, za udział w którym zasądzono mu wynagrodzenie.

Powyższe postanowienie zaskarżył obrońca oskarżonego adw. P. K. Pomimo braku wyraźnego wskazania zakresu jego zaskarżenia, z określenia postanowienia jako nieuwzględniającego wniosku obrońcy o przyznanie wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie zażalenia oraz za udział w posiedzeniu w przedmiocie rozpoznania tego zażalenia, wnosić należy, że dotyczy ono zawartego w tym postanowieniu rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o zasądzenie kosztów obrony z urzędu w postępowaniu zażaleniowym. Obrońca zarzucił Sądowi Najwyższemu obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze polegającej na jego niewłaściwym niezastosowaniu i odmowie przyznania adw. P. K. zwrotu kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu D. A. z urzędu, podczas gdy adw. P. K. dokonał dodatkowych czynności w toku postępowania kasacyjnego, tj. sporządził i wniósł zażalenie na postanowienie wydane przez Sąd Najwyższy w przedmiocie zastosowania środka zapobiegawczego i brał udział w posiedzeniu przedmiocie rozpoznania tego zażalenia za co należy mu się dodatkowe wynagrodzenie. W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przyznanie adw. P. K. zwrotu kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu D. A. z urzędu za sporządzenie i wniesienie zażalenia na postanowienie wydane przez Sąd Najwyższy w przedmiocie zastosowania środka zapobiegawczego oraz udział w posiedzeniu w przedmiocie rozpoznania zażalenia.

Uzasadniając swoje stanowisko obrońca zaakcentował odrębny charakter dokonanych przez niego czynności w postępowaniu zażaleniowym w stosunku do sporządzenia, wniesienia i popierania wniesionej kasacji. Poza tym, ocenił jako

niezrozumiały i niepożądany społecznie fakt różnicowania jego sytuacji od sytuacji obrońcy, który zostałby wyznaczony z urzędu do czynności w postępowaniu zażaleniowym. Z zawartych w uzasadnieniu zażalenia wywodów wynika, że skoro obrońca został uprawniony do podjęcia określonych czynności, to nie powinno mu zostać zagwarantowane wynagrodzenie za podjęte w ramach tego uprawnienia czynności. Poza tym, obrońca wniósł aby to wynagrodzenie zostało zasądzone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. W sprawie opłat za czynności adwokackie, gdyż różnicowanie wynagrodzeń obrońców występujących z wyboru i z urzędu nie ma konstytucyjnych podstaw i jest dyskryminujące.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżone postanowienie z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt II KZ 20/23, dotyczące rozpoznania zażalenia obrońcy na postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, w którym zawarto również rozstrzygnięcie o kosztach wydane zostało przez Sąd Najwyższy. Tymczasem zgodnie z art. 426 § 1 k.p.k. od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej. Takiej możliwości nie przewidują ani kolejne jednostki redakcyjne art. 426 k.p.k., ani inne przepisy zawarte w Kodeksie postępowania karnego.

Zwrócić należy uwagę, że wprowadzając w art. 426 § 2 k.p.k. ustawodawca przewidział dopuszczalność zażalenia na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu, o których po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy. Jednak w związku z wyraźnym rozróżnieniem w art. 426 § 1 k.p.k. Sądu Najwyższego od sądu odwoławczego, należy przyjąć, że dla wprowadzenia wyjątku od wymienionej w tym przepisie reguły, prawodawca musiałby wyraźnie wskazać, że dopuszczalność zażalenia w przedmiocie kosztów procesu, o których sąd orzekł po raz pierwszy, dotyczy orzeczenia Sądu Najwyższego. Dlatego także art. 426 § 2 k.p.k. nie może stanowić podstawy dopuszczalności zażalenia na orzeczenie Sądu Najwyższego w przedmiocie kosztów obrony świadczonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym. Takie stanowisko zgodne jest w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2022 r., II KZ 32/22, Lex nr 3417460).

Wobec niedopuszczalności wniesionego zażalenia, w związku z jego wcześniejszym przyjęciem, na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. zostało ono pozostawione bez rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.